

PÄÄTÖS

Nro 113/2020
Dnro ESAVI/6699/2017

Annettu
23.3.2020

ASIA Pärnäisten ja Retaisten lauttarantojen muutostyöt, vesialueen ruoppaaminen ja valmistelulupa, Parainen

HAKIJA Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on 26.6.2017 Etelä-Suomen aluehallintovirastossa vireille panemassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa hakenut lupaa Pärnäisten ja Retaisten lauttarantojen muutostöihin, vesialueen ruoppaamiseen, louhintaan ja täyttämiseen Paraisten kaupungissa sekä lupaa ryhtyä hanketta valmisteleviin toimenpiteisiin ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Vesilain (587/2011) 3 luvun 2 § ja 3 §:n 1 momentin 7) kohta sekä 1 luvun 7 §:n 1 momentti

HANKETTA KOSKEVA PÄÄTÖS, ALUEEN KAAVOITUSTILANNE JA SUOJELUALUEET

Päätös

Länsi-Suomen vesioikeus on 24.3.1972 antamallaan päätöksellä nro 27/1972 Y myöntänyt Tie- ja vesirakennushallitukselle luvan muun muassa Pärnäisten ja Retaisten lauttarantojen parantamiseen Korppoon ja Nauvon kunnissa.

Kaavoitustilanne

Hankealueilla ei ole asemakaavaa.

Pärnäisten lauttarannan alueella on voimassa Nauvon rantayleiskaava (pohjoiset alueet), joka on hyväksytty 12.5.2003 Nauvon kunnanvaltuuston päätöksellä. Kaavassa Pärnäisten lauttarannan alue on merkitty kaava-

merkinnällä yleisen vesiliikenteen alue (LV1), jota koskevan kaavamääräyksen mukaan alueelle voidaan rakentaa sen käyttötarkoitusta palvelevia rakennuksia ja laitteita. LV1-alueelle on osoitettu kaksi paikkaa tuulivoimalalle kaavamerkinnällä tuulivoimalan paikka (en). Lauttarannan taustalla olevat alueet on merkitty kaavamerkinnöillä yleisten rakennusten alue (Y) ja pääasiassa matkailupalveluiden alue (RM). Lauttarantaan johtava tie on merkitty kaavamerkinnällä yhdystie.

Retaisten lauttarannan alueella on voimassa Korppoon rantayleiskaava (pohjoinen), joka on hyväksytty 9.12.2014 ja joka on tullut voimaan 17.3.2017. Kaavassa Retaisten lauttarannan alue on merkitty kaavamerkinnällä yleisen vesiliikenteen alue (LV1). Lauttarannan viereiset alueet on merkitty kaavamerkinnöillä yritystoiminnan alue (T), loma-asutusalue (RA1) ja pääasiassa maaseutuelinkeinojen alue, jolla on luonnonarvoja (MY). Lauttarantaan johtava tie on merkitty kaavamerkinnällä yhdystie.

Suojelualueet

Hankealueilla tai niiden läheisyydessä ei sijaitse suojelukohteita eikä niillä tavata erityisiä luontoarvoja. Lähin Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue on Nauvon glo-järvet (FI0200068), joka sijaitsee noin 3,5 km Pärnäisten lauttarannan kaakkoispuolella. Hankealueita lähin luonnonsuojelualue on Svartholmenin luonnonsuojelualue (ESA300242), joka sijaitsee noin 0,6 km Pärnäisten lauttarannan eteläpuolella.

Hankealueilla tai niiden läheisyydessä ei ole tiedossa olevia muinaisjäännöksiä eikä kulttuuriperintökohteita. Lähimmät muinaisjäännosten piste-mäiset kohteet sijaitsevat noin 1,9 km Pärnäisten lauttarannan koillispuolella ja noin 1,3 km Retaisten lauttarannan pohjoispuolella. Lähimmät kulttuuriperintökohteet ovat Korppoon kirkonseutu, joka sijaitsee noin 3,9 km Retaisten lauttarannasta luoteeseen, ja Kvivlaxin kylä ja kulttuurimaisema, joka sijaitsee noin 4,1 km Pärnäisten lauttarannasta kaakkoon. Hankealueilla ei sijaitse hylkyjä.

LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Hankkeen tarkoitus ja yleiskuvaus

Pärnäisten lauttaranta sijaitsee Nauvossa ja Retaisten lauttaranta Korppossa Paraisten kaupungissa. Lauttarantojen välissä on Storströmmenin salmi, jonka leveys on noin 800 m. Salmessa kulkee Turku–Utö 10,0 m väylä.

Hankkeen tarkoituksena on Saaristotien (mt 180) parantaminen Pärnäisten ja Retaisten lauttarantojen osalta. Toisen maatuen rakentamisella Retaisten lauttarantaan mahdollistetaan kahden lautan liikennöinti Nauvon ja Korppoon välillä. Nauvo–Korppoo-lauttareitti on osa Turun saariston kiertävää Saariston rengastietä. Pärnäisten lauttaranta on lisäksi yhteysalus M/S Eivorin lähtösatama, josta liikennöidään kesällä päivittäin Pärnäinen–

Aspo–Jurmo–Utö-reittiä. Pärnäsissä olevan huonokuntoisen pistolaiturin uusimisella turvataan häiriöttömän yhteysliikenteen jatkuminen.

Pärnäisten ja Retaisten lauttarantojen parantamisella ja muutostöillä varmistetaan Saariston rengastien Nauvon ja Korppoon välisen lauttaliikenteen mahdollisimman häiriötön toimivuus. Lisäksi hanke parantaa tie- ja vesiliikenteen turvallisuutta lauttarannoilla ja niiden välittömässä läheisyydessä. Turvallisen ja häiriöttömän vesiliikenteen varmistamiseksi lauttarantojen perusparannus toteutetaan mahdollisimman pian. Rakennustöiden aloittamiselle on haettu valmistelulupaa.

Vesialueen tiedot

Virtaukset

Hankealueet sijaitsevat Storströmmenin salmessa, jonka virtauksiin vaikuttavat lähinnä meriveden korkeuden muutokset. Ne johtuvat tuulista ja ilmanpainevaihteluista sekä vesimassan ominaisheilahteluista. Tuuli on avovesiaikana merialueella merkittävin hetkellisiin virtauksiin vaikuttava tekijä ja tuuli myös sekoittaa vesimassoja. Yleensä virtaus on matalilla alueilla ja pintakerroksessa tuulensuuntaista, kun taas syvemmissä vesikerroksissa tuulta vastaan suuntautuva paluuvirtaus on hallitseva.

Vedenkorkeus

Hankealueiden lähellä ei ole merivedenkorkeuden mittausasemia. Lähimmät asemat sijaitsevat Föglössä (Ahvenanmaa), Turussa, Raumalla ja Hangossa.

Vedenkorkeuksien ääri- ja keskiarvot N_{2000} -korkeusjärjestelmässä edellä mainituilla mittausasemilla ovat olleet havaintojaksolla 1986–2015 seuraavat:

	Rauma	Turku	Föglö	Hanko	Keskiarvo
Ylivedenkorkeus (HW)	+1,09 m	+1,16 m	+0,88 m	+1,18 m	+1,08 m
Keskiylivedenkorkeus (MHW)	+0,74 m	+0,75 m	+0,58 m	+0,69 m	+0,69 m
Keskialivedenkorkeus (MNW)	-0,64 m	-0,61 m	-0,57 m	-0,61 m	-0,61 m
Alivedenkorkeus (NW)	-0,81 m	-0,84 m	-0,79 m	-0,93 m	-0,84 m

Vedenlaatu

Hankealueita lähin pintavesien vedenlaadun havaintopaikka, josta on kattavimmin havaintoja eri syvyyksiltä, on Storströmmenin salmessa sijaitseva havaintopaikka *Korp 482 Lohilax 2*. Muut lähimmät havaintopaikat, joista on havaintoja eri syvyyksiltä, ovat *Tallkobben*, joka sijaitsee noin 5 km

hankealueista pohjoiseen, ja *Nau 12 Fagerholm lä*, joka sijaitsee noin 5,5 km hankealueista etelään.

Havaintopaikoilta ei ole juuri määritetty kiintoainepitoisuuksia, värilukuja tai sameusarvoja. Näkösyvyydestä on sen sijaan saatavilla tietoa kaikilta havaintopaikoilta. Kokonaistyyppiä on määritetty kattavasti ainoastaan havaintopaikalta (*Nau 12 Fagerholm lä*). Näytteet on otettu pääosin kesäsyyskuussa.

Storströmmenin salmessa (*Korp 482 Lohilax 2*) havaintojaksolla 2010–2016 keskimääräinen kokonaisfosforipitoisuus viittasi keskiravinteisuuteen. Päällysveden happitilanne oli useimmiten erittäin hyvä. Alusveden happitilanne vaihteli välttävästä hyvään. Näkösyvyyden vaihteluväli oli 1,8–5,5 m. Havaintojaksolla sekä päällys- ja alusveden hapen kyllästysaste että näkösyvyys olivat lievässä laskussa. Päällysveden fosforipitoisuuksissa ei ollut havaittavissa selvää kehitystä, mutta alusveden fosforipitoisuudet vaikuttivat olevan nousussa. Klorofylli-a-pitoisuuksissa havaittu vaihtelu on lisääntynyt 2000-luvulla verrattuna 1990-luvun tilanteeseen.

Hankealueiden eteläpuolella (*Nau 12 Fagerholm lä*) ja pohjoispuolella (*Tallkobben*) päällysveden keskimääräiset kokonaisfosforipitoisuudet viittasivat vuosina 2010–2016 keskiravinteisuuteen. Eteläisellä havaintopaikalla (*Nau 12 Fagerholm lä*) kokonaistyyppipitoisuudet olivat päällysvedessä useimmiten pieniä. Epäorgaanisten ravinteiden esiintyminen oli myös vähäistä. Pohjoisella havaintopaikalla (*Tallkobben*) alusveden happitilanne vaihteli välttävästä erinomaiseen. Kummallakin havaintopaikalla keskimääräiset klorofylli-a-pitoisuudet viittasivat keskiravinteisuuteen. Näkösyvyyden vaihteluväli oli noin 2–5 m.

Näytepisteiden kokonaisfosforipitoisuuksissa ei ollut vuosina 1990–2016 havaittavissa selvää kehityssuuntaa. Näkösyvyys vaikuttaa hieman pienentyneen ja klorofylli-a-pitoisuuksissa on havaittu 2000-luvulla aiempaa suurempaa vaihtelua. Eteläisellä pisteellä (*Nau 12 Fagerholm lä*) kokonaistyyppipitoisuuksissa ei ollut havaittavissa kehitystä.

Veden sameusarvoja on määritetty eniten havaintopaikalta *Nau 12 Fagerholm lä*. Havaintojaksolla 1998–2007 sameusarvo mitattiin touko-elokuussa yhdeksällä näytteenottokerralla eri syvyyksiltä. Yhden metrin syvyydellä sameusarvot olivat 0,7–2,5 FNU ja neljän metrin syvyydellä 0,9–1,3 FNU.

Havaintopaikkojen keskimääräiset ravinne- ja klorofylli-a-pitoisuudet sekä näkösyvyydet havaintojaksolla 2010–2016 on esitetty seuraavassa taulukossa. Havainnot ovat heinä–elokuulta pois lukien klorofylli-a, jonka osalta havainnot ovat heinäkuun toiselta viikolta syyskuun ensimmäiselle viikolle.

Havaintopaikka	Kok.P (µg/l)	Kok.N (µg/l)	Klorofylli-a (µg/l)	Näkösyvyys (m)
<i>Korp 482 Lohilax 2</i>	20,4		3,8	3,32
<i>Tallkobben</i>	19,8		4,1	3,01
<i>Nau 12 Fagerholm lä</i>	20,2	347	5,6	3,29

Vesialueen tila ja vesienhoitosuunnitelman tiedot

Hankealueet kuuluvat Kokemäenjoen–Saaristomeren–Selkämeren vesienhoitoalueen vesimuodostumaan Rymättylän ja Houtskarlin välinen saaristo (3_Lv_006). Vesimuodostuman ekologinen tila on tyydyttävä ja kemiallinen tila hyvä. Ekologinen luokittelu perustuu laajaan aineistoon (klorofylli-a, kasviplankton, makrolevät ja pohjaeläimet) ja kemiallinen luokittelu asiantuntija-arvioon. Tavoitteena on saavuttaa hyvä ekologinen tila vuoteen 2027 mennessä.

Hankealueita koskee Saaristomeren valuma-alueen pintavesien toimenpideohjelma vuosille 2016–2021. Saaristomerellä sisä- ja välisaariston keskeisimmät vesienhoidon haasteet liittyvät hajakuormitukseen, sisäiseen kuormitukseen, ilmalaskeumaan, onnettomuusriskiin, haitallisten aineiden esiintymiseen vesiympäristössä, tulokaslajeihin sekä vesiympäristön rakenteellisiin muutoksiin.

Alueella on paljon kaltevia ja ravinnerikkaita peltoja, joiden fosforitilanteen aleneminen kestää vuosia tai vuosikymmeniä. Kuormituksen vähentäminen ei siten näy välittömästi vesimuodostuman ekologisessa tilassa.

Vesienhoidon tavoitteiden saavuttamiseksi ravinnekuormituksen vähennystarve on arvioitu olevan Saaristomerellä 30–50 %. Näissä arvoissa on mukana sekä mantereelta jokien mukana tuleva kuormitus että suoraan mereen tuleva kuormitus. Itse merialueella kuormituksen vähennystarve on pienempi: molempien ravinteiden osalta 10–30 %. Lisäksi Saaristomeren hyvän ekologisen ja kemiallisen tilan saavuttamiseksi tulee minimoida myrkyllisten ja haitallisten aineiden pääsy mereen ja vähentää pohjasedimenteissä olevien yhdisteiden, muun muassa orgaanisten tinayhdisteiden, haittoja ja leviämistä ruoppausten yhteydessä. Sisä- ja välisaaristossa tulee parantaa myös virtausolosuhteita.

Merenhoitosuunnitelman tiedot

Hankealueita koskee Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelma vuosille 2016–2021. Toimenpideohjelman tarkoituksena on vähentää meriympäristöön kohdistuvia ihmisen toiminnasta aiheutuvia paineita ja parantaa meriympäristön tilaa. Tavoitteena on, että meriympäristön hyvä tila on mahdollista ylläpitää tai se voidaan saavuttaa vuoden 2020 loppuun mennessä.

Vesienhoidon ja merenhoidon lähtökohdat ja tavoitteet ovat varsin yhteneväisiä. Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmassa esitetyt keskeiset rannikkoalueita koskevat toimenpiteet esitetään myös Kokemäenjoen–Selkämeren–Saaristomeren vesienhoitosuunnitelmassa sekä Saaristomeren valuma-alueen pintavesien toimenpideohjelmassa vuosille 2016–2021. Rannikkovesien tilan arvioinnit ja seurannat on pyritty sovittamaan yhteen vesienhoidon ja merenhoidon suunnitelmissa. Rannikkovedet rantaviivasta yhden meripeninkulman (1 852 m) päähän perusviivasta kuuluvat molempien suunnittelujärjestelmien soveltamisalaan. Pelkästään merenhoitosuunnitelmassa käsiteltäviä teemoja ovat meren roskaantumisen ja vedenalaisen melun vähentäminen, vieraslajien torjunta ja luonnon monimuotoisuuden parantaminen.

Jo nykyisin toteutettavat toimenpiteet muodostavat merenhoidon toimenpiteiden perustan. Pelkät nykytoimenpiteet eivät ole merenhoidon tavoitteiden kannalta kuitenkaan riittäviä, eikä niillä saavuteta meriympäristön hyvää tilaa, joten merenhoidon toimenpideohjelmassa on esitetty 29 uutta toimenpidettä.

Vesienhoitolain mukaisilla rannikkovesillä ympäristötavoitteista poikkeamista tarkastellaan erikseen vesienhoidon ja merenhoidon tavoitteiden näkökulmasta. Vesienhoitolain mukaisesti merenhoidon ympäristötavoitteista voidaan poiketa tapauskohtaisesti, jos syynä ovat merivesien fyysisten ominaisuuksien muutokset, jotka perustuvat ympäristöön kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia merkittävämpään yleiseen etuun. Merenhoitosuunnitelmassa kaikki Suomen alueen rannikkovedet Merenkurkkua lukuun ottamatta on määritetty alueiksi, joissa ravinnekuormituksen ja rehevöitymisen vähentämistavoite ei toteudu vuoteen 2020 mennessä.

Merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmassa uutena painopistealueena on vedenalaisen melun vähentäminen. Melun merkittävimiksi lähteiksi on tunnistettu alus- ja veneliikenteen potkurimelu ja vesirakentaminen. Vedenalaisen melun vähentämiselle ei ole asetettu määrällisiä tavoitteita eikä sille ole olemassa kansallista sääntelyä tai toimenpiteitä.

Merenpohjan fyysisten vahinkojen vähentäminen on myös toimenpideohjelman uusi painopistealue, jonka osalta merenpohjan tilan arvioitiin vuonna 2012 olevan hyvä. Suomessa merkittävimmät merenpohjaan kohdistuvien fyysisten vahinkojen aiheuttajat ovat ruoppaaminen, ruoppausmassojen läjittäminen, merihiekan ja kiviainesten otto, rakentaminen sekä kaapeleiden, putkien ja johtojen laskeminen.

Hydrografisten muutosten estämisessä tavoitteena on, että hydrografisten olosuhteiden pysyvät muutokset eivät vaikuta haitallisesti meren ekosysteemeihin. Hydrografisiin olosuhteisiin vaikuttavat etenkin vesirakentaminen ja ruoppaukset. Hyvä tila katsottiin vuoden 2012 arviossa saavutetuksi.

Maaperäolosuhteet

Pärnäisten lauttaranta

Pärnäisten lauttarannan ranta-alueella kallio nousee paikoitellen aivan maanpintaan. Aikaisempien rantarakenteiden rakentamisen yhteydessä tehtyjen pohjatutkimusten perusteella kallion pinta laskee vesialueella itään yleisesti kaltevuudella 1:2...1:3. Kallion päällä on rannassa ohut maapeite, paksuudeltaan yleisesti 0,5–1 m. Maapeite paksuneee vesisyvyyden kasvaessa, ja on vanhojen tutkimusten mukaan paksuimmillaan noin 2 m. Maapeite on kairausten mukaan pääosin hienojakoista savea ja silttiä. Hienojakoisen kerrostuman ja kallion välissä on ohut ja tiivis moreenikerrostuma.

Retaisten lauttaranta

Retaisten lauttarannan ranta-alueella kallio nousee paikoitellen aivan maanpintaan. Aikaisempien rantarakenteiden rakentamisen yhteydessä tehtyjen pohjatutkimusten perusteella kallion pinta laskee vesialueella itään yleisesti kaltevuudella 1:3. Kallion päällä on rannassa ohut maapeite, paksuudeltaan yleisesti 0,5–2 m. Maapeite paksuneee vesisyvyyden kasvaessa, ja on vanhojen tutkimusten mukaan paksuimmillaan 4–5 m. Maapeite on kairausten mukaan pääosin hienojakoista savea ja silttiä. Hienojakoisen kerrostuman ja kallion välissä on ohut ja tiivis moreenikerrostuma.

Sedimenttitutkimukset

Hankealueilta otettiin 20.10.2017 sedimenttinäytteet niistä kohdista, joissa ruoppausvyödyden arvioitiin olevan suurin ja joissa ruopattavaa sedimenttiä arvioitiin näin ollen olevan eniten. Saaduista näytteistä analysoitiin metallit, öljyhiilivedyt (C₁₀-C₄₀), PAH-yhdisteet, PCB-yhdisteet sekä organotinayhdisteistä tributyylitina (TBT) ja trifenyylitina (TPT).

Pärnäisten lauttaranta

Pärnäisten lauttarannan alueelle oli suunniteltu kolme näytepistettä, mutta näyte saatiin otettua vain yhdestä pisteestä (236), sillä merenpohja alueella oli hyvin kivikkoista ja kovaa. Paikoin pohja oli avokalliota tai louhittua kalliota. Liejua ei ollut. Kahdessa muussa näytepisteessä sedimenttiä oli hyvin vähän (235), tai sitä oli vain paikoin kivien koloissa ja muuten ei ollenkaan (237). Näytepisteessä 236 sedimenttiä oli 0–0,05 m ja näyte otettiin kivien välistä. Orgaanista ainesta näytteessä oli 1,6 %.

Sedimenttinäytteen haitta-ainepitoisuudet olivat pieniä kaikkien tutkittujen aineiden osalta. Haitta-ainepitoisuudet olivat sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen (2015) mukaista tasoa 1A eli ruoppausmassa olisi läjityskelpoista vesialueelle. Haitta-ainepitoisuudet olivat myös pienempiä kuin maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioimiseksi valtioneuvoston asetuksessa (214/2007) annetut kynnykset ja ohjeet.

Retaisten lauttaranta

Retaisten lauttarannan alueelta sedimenttinäytteet otettiin kolmesta pisteestä (116, 117 ja 118). Näytepisteissä merenpohja oli hyvin kivikkoista ja kovaa, minkä vuoksi näytteitä ei saatu kuin 0–0,10 m syvyydestä (117) ja kivien välistä (116 ja 118). Liejua ei ollut. Orgaanisen aineksen määrä näytteissä oli 1,6 % (piste 117) ja 4,7 % (pisteet 116 ja 118).

Sedimenttinäytteiden haitta-ainepitoisuudet olivat pisteissä 116 ja 118 sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen (2015) mukaista tasoa 1A. Ne olivat myös pienempiä kuin maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioimiseksi valtioneuvoston asetuksessa (214/2007) annetut kynnykset ja ohjearvot.

Pisteessä 117 tributyyliitin (TBT) normalisoitu pitoisuus oli 55 µg/kg, mikä on sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen tasolla 1B. Se tarkoittaa, että ruoppausmassa olisi läjitettävissä sekä niin sanotulle hyvälle että tyydyttävälle läjitysalueelle. Trifenyylitin (TPT) normalisoitu pitoisuus oli 650 µg/kg, mikä on sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen tasolla 2, jolloin ruoppausmassa luokitellaan pääsääntöisesti läjityskelvottomaksi vesialueelle. Myös valtioneuvoston asetuksessa (214/2007) annettu kynnyksarvo ylittyi organotinayhdisteiden (TBT-TPT) osalta muiden haitta-ainepitoisuuksien ollessa kuitenkin kynnyksarvoja pienempiä.

Retaisten lauttarannan pisteen 117 läheisyydessä työaikaiseen kiintoaineksen leviämisen rajoittamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Sedimenttiin kohdistuva rakentaminen voi nostaa veden haitta-ainepitoisuuksia ruoppauskohteen lähellä, minkä vuoksi orgaanisten tinayhdisteiden pitoisuutta on hyvä seurata vesinäyttein.

Vesi- ja ranta-alueiden käyttö

Virkistyskäyttö

Hankealueen saarissa ja lähisaarissa asuvat vakituiset asukkaat sekä kesäasukkaat käyttävät vesialuetta virkistykseen. Karttatarkastelun perusteella lauttarantojen läheisyydessä ei ole yleisiä uimarantoja tai venesatamia.

Kalastus

Storströmmenin salmessa ei harjoiteta kaupallista kalastusta. Paikalliset asukkaat ja vapaa-ajan asukkaat harjoittavat alueella kotitarve- ja virkistyskalastusta lähinnä verkoilla, katiskoilla ja erilaisilla vapavälineillä. Tärkeimmät saalisajit ovat hauki, ahven, siika ja silakka.

Vesiliikenne

Pärnäisten ja Retaisten lauttarantojen välissä sijaitsevassa Storströmmenin salmessa kulkee Turku–Utö 10 m:n syvyinen laivaväylä. Alueella lii-

kennöivät lisäksi muun muassa yhteysalukset, maantielautat, huviveneilijät sekä muu pienempi ammattikäytössä olevat aluskalusto.

Lauttaliikennettä on Pärnäisten ja Retaisten välillä. Yhteysalukset liikennöivät Pärnäisten lauttarannasta.

Merivartioasema

Länsi-Suomen merivartioston merivartioasema sijaitsee Nauvon Pärnäisissä.

Kalanviljelylaitos

Retaisten lauttarannan eteläpuolella sijaitsee Heimon Kala Oy:n kalanviljelylaitos, jossa kasvatetaan 1–2-vuotiasta kirjolohta. Laitoksen pohjoisimmat verkkokassit sijaitsevat lauttarannan välittömässä läheisyydessä, noin 50 m:n etäisyydellä Retaisten lauttarannasta. Laitoksella ei säilytetä kalaa talviaikana. Viimeiset kassit hinataan pois alueelta marraskuun puoliväliin mennessä, ja ensimmäiset kalat tulevat laitokselle keväällä huhtikuun puolivälin paikkeilla, aikaisintaan 10. huhtikuuta.

Telakat

Retaisten lauttarannan eteläosassa on pienvenetelakka, jossa on veneiden talvisäilytystä ja huoltotoimintaa. Lisäksi lauttarannan ja kalanviljelylaitoksen eteläpuolella on pienalustelakka.

Kaapelit

Lauttarantojen läheisyydessä ei ole rakennustöihin tai työalueisiin vaikuttavia merikaapeleita.

Nauvon ja Korppoon välinen sähkökaapeli kulkee lauttareitin eteläpuolella.

Suoritettavat toimenpiteet ja tehtävät rakenteet

Pärnäisten lauttaranta

Pärnäisten lauttarannan muutostyöt käsittävät uuden pistolaiturin ja keula-porttipaikan, kalturin maatumen sekä tihtaalin rakentamisen. Lisäksi lauttarannan molemmin puolin sijaitsevia aallonmurtajia korotetaan. Lauttarannasta puretaan kaksi betonirakenteista laituria. Vesialuetta ruopataan ja louhitaan.

Ruoppaus ja läjitys

Pärnäisten lauttarannan niillä alueilla, missä lautat ja yhteysalus liikennöivät, ruoppaukset tehdään tasolle $N_{2000} -4,86$ m. Ruopattavien massojen määrä on noin $800 \text{ m}^3 \text{ ktr}$ ja ruopattavan alueen pinta-ala noin 700 m^2 . Ruoppausvyvyys on suurimmillaan noin 2,5 m.

Ruoppaukset tehdään kaivinkoneella, ja massat pyritään ensisijaisesti nostamaan suoraan auton lavalle ja kuljettamaan kuorma-autolla läjitysalueelle. Ruoppausmassat läjitetään maalle läjityspaikkaan, jolla on lupa kyseessä olevien massojen läjitykseen, esimerkiksi Nauvon maankaatopaikalle.

Louhinta

Pärnäisten lauttarannassa louhittavan kallion määrä vesialueella on noin 150 m³ltr ja maa-alueella noin 200 m³ltr. Louhe hyötykäytetään aallomurtajien ja rantapenkereiden rakentamisessa.

Vesialueen täyttö

Uuden kalturin kaakkoispuolisella alueella tehdään täyttöä rannan vesialueelle. Täyttöön tarvittava massamäärä on noin 2 370 m³ltr. Täyttö tehdään pääosin louheesta ja osin murskeesta ja/tai sorasta. Pinta kiillataan siten, että louhepengerryksen päälle voidaan rakentaa uudet rakennekerrokset. Pengerryksen vesirajan puoleiseen luiskaan rakennetaan louheverhouslohkarekoolla, joka suojaa rantaa aallokon ja jään vaikutuksilta.

Nykyisten rakenteiden purkaminen

Lauttarannasta puretaan kaksi betonirakenteista laituria. Laiturit on perustettu kallioon betonipaaluilla.

Purettavia betonirakenteita hyödynnetään mahdollisesti murskattuna vedenpinnan yläpuolisiin aluerakenteisiin.

Uuden kalturin maatuki

Nykyisen kalturin ja purettavan laiturin välin rakennetaan uusi maatuki kalturille. Kalturin maatuki on betonirakenteinen ja tukeutuu kasuuniperustuksella kallioon. Kalturi on teräsrakenteinen, betonirakenteeseen saranarakenteella kiinnitetty ajokaista, jonka toinen reuna kelluu ponttonien varassa.

Uusi yhteysaluslaituri

Purettavien laitureiden väliin rakennetaan uusi yhteysaluslaituri. Laituri koostuu keulaporttipaikasta ja pistolaiturista. Pistolaiturin keulaportin puoleinen sivu varustetaan fendereillä, joihin alus voi nojata. Yhteysaluslaituri on betonirakenteinen. Laituri perustetaan rannasta kasuuniperustuksella kallioon. Pistolaituri perustetaan teräsputkiपालуilla kallioon.

Uusi tihtaali

Uusi tihtaali rakennetaan nykyisen ja uuden kalturin väliin siten, että tihtaali palvelee molempiin laitureihin saapuvia aluksia. Tihtaali on betonirakenteinen, ja se perustetaan teräsputkiपालуilla kallioon. Tihtaaln koillis- ja lounassivuille asennetaan fenderit.

Aallonmurtajien korotus

Aallonmurtajien harjat korotetaan tasoon $N_{2000} + 1,90$ m. Harjan leveys on 3,0 m ja luiskakaltevuus sataman puolella on 1:1,5 ja aallokon (ulapan) puolella 1:2. Aallonmurtajan korotus tehdään louheesta, jonka lohkokoko on 800–1 000 mm. Louheverhouksen suunniteltu paksuus on 1,5 m ja se ulotetaan veden alle tasolle -2,00 m. Tämän tason alapuolinen luiskatäyttö tehdään sekarakeisella louheella. Louheverhouksen rakentamisen vuoksi leikattavat nykyisen aallonmurtajan leikkausmassat siirretään länsipään laajennusosalle pengermassoiksi.

Pohjoisen aallonmurtajan korottamiseen tarvittava louheen määrä on noin 1 980 m³rtr. Eteläisen aallonmurtajan korottamiseen tarvittava louheen määrä on noin 1 520 m³rtr.

Muu aluerakentaminen

Alueita on alustavasti suunniteltu muokattavan vain uusien laituriin rakentamisen kaivun edellyttämissä määrin. Uusien ja vanhojen rakennekerrosten välille tehdään siirtymärakenteet routanousuerojen tasaamiseksi. Uusien rakenteiden viereisillä alueilla asfaltti leikataan jouhevan pinnan tasauksen edellyttämältä laajuudelta ja tarvittavat tasausmuutokset tehdään murskeella. Alueet päällystetään lopuksi asfaltilla ja/tai kiveyksillä.

Retaisten lauttaranta

Retaisten lauttarannassa rakennetaan uusi maatuki kulturille ja tihtaali. Lauttarannan läheisyydessä sijaitsevaa aallonmurtajaa korotetaan. Lauttarannasta puretaan betonirakenteinen laituri. Vesialuetta ruopataan.

Ruoppaus ja läjitys

Retaisten lauttarannan niillä alueilla, missä lautat ja yhteysalus liikennöivät, ruoppaukset tehdään tasolle $N_{2000} - 4,86$ m. Ruopattavien massojen määrä on noin 800 m³kr ja ruopattavan alueen pinta-ala noin 800 m². Ruoppaus-syvyys on suurimmillaan noin 2,5 m.

Ruoppaukset tehdään kaivinkoneella, ja massat pyritään ensisijaisesti nostamaan suoraan auton lavalle ja kuljettamaan kuorma-autolla läjitysalueelle.

Ruoppausmassat, joissa ei ole haitta-aineiden pitoisuustason ylityksiä, läjitetään maalle läjityspaikkaan, jolla on lupa kyseessä olevien massojen läjitykseen, esimerkiksi Nauvon maankaatopaikalle. Ruoppausmassat, joissa esiintyy pitoisuustason ylittävä pitoisuus haitta-aineita, kuljetetaan paikkaan, jolla on viranomaisen myöntämä lupa kyseisten massojen vastaanottamiseen.

Louhinta

Retaisten lauttarannassa louhintaa ei tehdä vesialueella. Maa-alueelta louhittavan kallion määrä on enintään noin 20 m³tr. Louhe hyötykäytetään aallonmurtajan tai rantapenkereen rakentamisessa.

Vesialueen täyttö

Uuden kalturin luoteispuolisella alueella tehdään täyttöä rannan vesialueelle. Täyttöön tarvittava massamäärä on noin 540 m³rtr. Täyttö tehdään pääosin louheesta, osin murskeesta ja/tai sorasta. Pinta kiilataan siten, että louhepengerryksen päälle voidaan rakentaa uudet rakennekerrokset. Pengerryksen vesirajan puoleiseen luiskaan rakennetaan louheverhous lohkarukoolla, joka suojaa rantaa aallokon ja jään vaikutuksilta. Vesialueen täytön viereen nykyiselle viheralueelle rakennetaan rakennekerrokset ja alue päällystetään pääosin asfaltilla tai kiveyksellä.

Nykyisten rakenteiden purkaminen

Lauttarannasta puretaan betonirakenteinen laituri, joka on perustettu kallioon betonipaaluilla.

Purettavia betonirakenteita hyödynnetään mahdollisesti murskattuna vedenpinnan yläpuolisiin aluerakenteisiin.

Uusi kalturin maatuki

Nykyisen kalturin ja purettavan laiturin välin rakennetaan uusi maatuki kalturille. Kalturin maatuki on betonirakenteinen, ja se tukeutuu kasuuniperustuksella kallioon. Kalturi on teräsrakenteinen, betonirakenteeseen saranarakenteella kiinnitetty ajokaista, jonka toinen reuna kelluu ponttonien varassa.

Uusi tihtaali

Uusi tihtaali rakennetaan nykyisen ja uuden kalturin maatuen väliin siten, että tihtaali palvelee molempiin laitureihin saapuvia aluksia. Tihtaali on betonirakenteinen, ja se perustetaan teräspalkkipaaluilla kallioon. Tihtaalin koillis- ja lounassivuille asennetaan fenderit.

Aallonmurtajan korotus

Aallonmurtajan harja korotetaan tasoon $N_{2000} +1,90$ m. Harjan leveys on 3,0 m ja luiskakaltevuus laiturin puolella on 1:1,5 ja aallokon puolella 1:2. Aallonmurtajan korotus tehdään louheesta, jonka lohkarukoko on 800–1 000 mm. Louheverhouksen suunniteltu paksuus on 1,5 m ja se ulotetaan veden alle tasolle -2,00 m. Tämän tason alapuolinen luiskatäyttö tehdään sekarakeisella louheella. Louheverhouksen rakentamisen vuoksi leikattavat nykyisen aallonmurtajan leikkausmassat siirretään itäpään laajennusosalle pengermassoiksi.

Aallonmurtajan korottamiseen tarvittava louheen määrä on noin 550 m³ltr.

Muu aluerakentaminen

Alustavasti alueita on suunniteltu muokattavan vain uusien laituri- rakentamisen kaivun edellyttämissä määrin. Uusien ja vanhojen rakennekerrosten välille tehdään siirtymärakenteet routanousuerojen tasaamiseksi. Uusien rakenteiden viereisillä alueilla asfaltti leikataan jouhevan pinnan tasauksen edellyttämältä laajuudelta ja tarvittavat tasausmuutokset tehdään murskeella. Alueet päällystetään lopuksi asfaltilla ja/tai kiveyksillä.

Työnaikaiset järjestelyt

Lauttarannoilla joudutaan tekemään järjestelyjä liikenteen järjestämiseksi rakentamisen aikana, mutta väliaikaisia rakenteita ei tarvitse tehdä. Liikenne lauttarannoilta pystytään hoitamaan normaalisti koko rakennustyön ajan.

Vesialueella työkohteet ja kalusto merkitään siten, ettei niistä aiheudu vaaraa alus- tai veneliikenteelle. Merkinnässä noudatetaan voimassa olevia määräyksiä ja tarvittaessa ollaan yhteydessä Liikenneviraston meriväyläyksikköön.

Vedenalaisessa louhintatyössä huolehditaan erityisesti vesiliikenteen ja muiden vesialueen käyttäjien turvallisuudesta. Mahdollisesti tehtävistä pienimuotoisista tarkkuuslouhinnoista tehdään ennen louhintatöiden aloittamista poraus- ja panostussuunnitelma.

Töiden aloittamisesta ilmoitetaan etukäteen kirjallisesti Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat-vastuualueelle, Paraisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä Liikenneviraston meriväyläyksikölle.

Aikataulu

Hankkeen toteuttaminen alkaa aikaisintaan vuonna 2019. Tavoitteena on, että kaikki hankkeeseen liittyvät rakennustyöt tehdään yhden avovesikauden aikana. Rahoitusaikataulun epävarmuuden vuoksi hankkeen toteuttaminen voi jakaantua useammalle vuodelle.

Ruoppaustyöt kestävät yhtäjaksoisesti arviolta 2–3 viikkoa kummassakin lauttarannassa.

Hakija on esittänyt, että lupa myönnettäisiin siten, että lauttarantojen muutostyöt on tehtävä viiden vuoden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta.

Lauttalaitureiden kuntotarkastukset

Pärnäisten ja Retaisten lauttalaitureille on tehty yleistarkastukset vuonna 2015. Tarkastusraporttien mukaan molempien laitureiden yleiskunto oli tyydyttävä.

Retaisten varalaiturin yleistarkastuksessa vuonna 2015 laiturin kunto todettiin erittäin huonoksi. Samalla todettiin tarpeelliseksi asettaa laituri tehostettuun tarkkailuun, ja uusimistarve määritettiin 3–8 vuoden päähän. Lisäksi laiturin puinen kansi asetettiin käyttökieltoon.

Purkubetonin hyötykäyttökelpoisuus

Pärnäisten lauttarannan purettavaksi suunniteltujen laitureiden (Eivorin laituri ja varalaituri) betonin hyötykäyttökelpoisuutta on selvitetty syksyllä 2017.

Tutkimuksissa ei todettu eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetussa valtioneuvoston asetuksessa (591/2006) ja kyseisen asetuksen liitteiden muuttamisesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (403/2009) betonimurskeen hyötykäyttökelpoisuudelle asetettujen raja-arvojen ylityksiä. Tehtyjen liukoisuustutkimusten perusteella haitta-aineiden liukoisuuspitoisuudet olivat vähäisiä, eikä betonin hyötykäytölle peitetystä tai päällystetystä rakenteesta määritetyt raja-arvot ylittyneet. Tutkimusten mukaan betonimurske soveltuu hyötykäytettäväksi asetusten mukaisella ilmoitusmenettelyllä MARA-asetuksen mukaisissa kohteissa peitettyihin ja päällystettyihin rakenteisiin.

Kiinteistötiedot

Molempien hankealueiden ranta-alueet ja olemassa olevat laiturit sijaitsevat kiinteistöllä St. Karins–Korpo regional väg, Kaarina–Korppoo seututie 445-895-0-180.

Pärnäisten lauttarannassa uudet ja laajenevat rakenteet (pohjoisen ja eteläisen aallonmurtajan korottaminen, uusi pistolaituri, kalturi ja tihtaali), ruoppaus ja täyttö sijaitsevat yhteisellä vesialueella Spink smf vattenområde 445-595-876-1. Yhteisen vesialueen osakaskunta on järjestäytymätön.

Retaisten lauttarannassa uudet ja laajenevat rakenteet (aallonmurtajan korottaminen, kalturi ja tihtaali), ruoppaus ja täyttö sijaitsevat yhteisellä vesialueella Österretas smf vattenområde 445-651-876-1. Aallonmurtajan korottaminen sijoittuu osin myös yhteiselle vesialueelle Vattenområde 445-651-876-3. Yhteisten vesialueiden osakaskunnat ovat järjestäytymättömiä.

Hanketta koskevat suostumukset

Hakija on saanut suostumukset yhteisten vesialueiden Spink smf vattenområde 445-595-876-1, Österretas smf vattenområde 445-651-876-1 ja

Vattenområde 445-651-876-3 osalta maantien/laiturialueen parantamiseen. Korvaukset käsitellään maantietoimituksessa.

Hanketta varten tarvittavat alueet

Pärnäisten lauttarannassa hankkeen rakenteiden vaatimien käyttöoikeusalueiden pinta-ala yhteisestä vesialueesta Spink smf vattenområde 445-595-876-1 on yhteensä noin 3 200 m².

Retaisten lauttarannassa hankkeen rakenteiden vaatimien käyttöoikeusalueiden pinta-ala yhteisestä vesialueesta Österretas smf vattenområde 445-651-876-1 on yhteensä noin 850 m².

Hankkeen vaikutukset

Vesialue

Lauttarantojen uudet rakenteet ovat nykyisiä rakenteita vastaavia. Uudet rakenteet eivät muuta lauttarantojen alueilla virtaus- tai jääolosuhteita. Tehtävillä töillä ei ole muitakaan pysyviä vaikutuksia lauttarantojen olosuhteisiin.

Ruoppauksista ja muista rakennustöistä aiheutuu melua lähiympäristöön sekä paikallista veden samentumista. Samentuminen rajoittuu kuitenkin työkohteen läheisyyteen johtuen muun muassa ruopattavan massan pienestä määrästä.

Hankkeen kokonaisvaikutukset rajoittuvat ruoppausalueiden läheisyyteen, ja ne ovat lyhytaikaisia.

Vesielistö, kalasto ja kalastus

Rakennustöistä aiheutuvalla vesialueen lievällä ja paikallisella samentumisella tai vesirajassa mahdollisesti tehtävällä pienimuotoisella louhinnalla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta alueen vesielistöön tai kalastoon ja kalastukseen.

Kalankasvatus

Veden vaihtuvuus salmessa on hyvä eikä hankkeen arvioida heikentävän kalankasvatusmahdollisuuksia Retaisten lauttarannan eteläpuolella sijaitsevalla kalanviljelylaitoksella, jos ruoppaus- ja louhintatyöt tehdään keväällä ennen 10. huhtikuuta, jolloin laitoksella ei vielä ole kaloja. Jos laitoksella on kalaa töiden aikana, etenkin mahdolliseen louhintaan liittyvät räjäytykset ovat uhka kaloille, koska laitos sijaitsee lauttarannan välittömässä läheisyydessä.

Vesialueen ja rantojen muu käyttö

Rakennustöiden aikana hankkeesta aiheutuu lievää haittaa Nauvon ja Korppoon väliselle liikenteelle. Lauttarantoja on kuitenkin mahdollista käyttää lauttaliikenteeseen myös rakentamisen aikana. Rakennustöiden aiheuttamasta veden samentumisesta ja melusta aiheutuu virkistyskäytölle tilapäistä haittaa.

Hankkeen mukaisista töistä ei aiheudu pysyviä haittoja vesialueen tai rantojen käytölle. Toteutettavat uudet rakenteet ja nykyisten rakenteiden muutokset muuttavat vain vähän lauttarantojen jo rakennettua ympäristöä. Hankkeesta lähikiinteistöjen omistajille aiheutuva haitta on vähäinen, koska lauttarantojen käyttö jatkuu entisellään.

Suojelualueet

Hankealueiden läheisyydessä ei sijaitse suojelualueita tai muinaismuistokohteita, joihin lauttarantojen syventämisellä ja parantamisella voisi olla haitallista vaikutusta.

Vesien- ja merenhoitosuunnitelma

Hankkeen vaikutukset ovat lyhytaikaisia ja ne rajoittuvat ruoppausalueiden läheisyyteen. Hanke ei heikennä vesialueen ekologista tilaa eikä se estä Kokemäenjoen–Saaristomeren–Selkämeren vesienhoitoalueen tilatavoitteiden saavuttamista. Hanke ei ole ristiriidassa myöskään Suomen merenhoitosuunnitelman kanssa.

Hankkeen hyödyt ja menetykset

Hyödyt

Pärnäisten ja Retaisten lauttarantojen huonokuntoiset ja käyttöikänsä päässä olevat rakenteet korvataan uusilla rakenteilla. Uusiminen on tehtävä mahdollisimman pian, jotta varmistetaan Saaristotien (mt 180) liikenteen häiriötön jatkuminen.

Toisten lauttamaatukien rakentamisella mahdollistetaan lauttakapasiteetin kasvattaminen. Tällöin Nauvon (Pärnäinen) ja Korppoon (Retainen) välillä voi turvallisesti liikennöidä kahdella aluksella. Kahden lautan käyttöönotto on välttämätöntä, koska liikennemäärät kasvavat. Kahden lautan liikennöinnillä saadaan kesäaikainen vuoroväli puolitettua, mikä parantaa saariston vakituisten asukkaiden ja loma-asukkaiden palvelutasoa.

Lauttarantojen parantamisella ja muutostöillä varmistetaan Saariston rengastien Nauvon ja Korppoon välisen lauttaliikenteen mahdollisimman häiriötön toimivuus. Hanke parantaa tie- ja vesiliikenteen turvallisuutta lauttarannalla ja sen välittömässä läheisyydessä.

Pärnäisten pistolaiturin uusimisella ja uuden keulaporttipaikan rakentamisella varmistetaan Utön yhteysalusreitin lähtösataman pysyminen toimintakuntoisena. Vanha keulaporttipaikka palvelee jatkossa saariston raskaskuljetuksia.

Molemmissa lauttarannoissa nykyisen ja uuden laiturin väliin rakennettavat tihtaalit palvelevat molempiin laitureihin saapuvia aluksia.

Aallonmurtajien korottaminen parantaa lauttojen liikennöintivarmuutta sekä turvallisuutta rantautumisessa.

Hyvin suunnitelluilla purkutöillä ja rakenteiden uusimisella pystytään turvaamaan satama-alueiden turvallinen käyttö kustannustehokkaasti pitkälle tulevaisuuteen.

Menetykset

Ruoppauksesta ja muista vesialueella tehtävistä rakennustöistä aiheutuu vähäistä ja paikallista veden samentumista.

Rakennustöiden aikana hankkeesta aiheutuu lievää haittaa Nauvon ja Korppoon väliselle liikenteelle. Liikenne lauttarannoista pystytään hoitamaan kuitenkin normaalisti koko rakennustyön ajan.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa vahinkoa, haittaa tai muuta edunmenetystä.

Tarkkailu

Tarkkailuohjelmaa ei ole esitetty. Hakija ei ole katsonut tarkkailuohjelman laatimista tarpeelliseksi, koska hankkeen vaikutukset vesialueelle ovat lieviä ja lyhytkestoisia. Rakentaminen sijoittuu rannan välittömään läheisyyteen, ja ruopattavat massamäärät ovat pieniä. Hankealueilla ja niiden välittömässä läheisyydessä esiintyy lievää samentumista töiden aikana. Rakennustyöt ajoittuvat pääasiassa huhtikuun ja marraskuun väliselle ajalle. Pääosa ruoppauksista pyritään ajoittamaan aikaiseen kevääseen virkistyskäyttökauden ulkopuolelle.

Valmistelulupa ja perusteet valmisteluluvan myöntämiselle

Pärnäisten ja Retaisten lauttarannoilla on jo olemassa olevat rakenteet, joten luvan mukaiset rakentamistoimenpiteet eivät muuta kohteiden nykyisentyypistä käyttöä. Toimenpiteillä ei myöskään ole pidempiaikaisia vaikutuksia vesialueelle tai sen käyttöön.

Paraisten ja Nauvon välillä on otettu käyttöön uusi suurempi lautta kesällä 2017. Välityskapasiteetin kasvu aiheuttaa Pärnäisten ja Retaisten välisen lautan ruuhkautumisen, joten lauttakapasiteettia on tärkeää saada lisättyä mahdollisimman nopeasti. Pärnäisten uusi pistolaituri ja keulaporttipaikka varmistavat Utön yhteysalusreitin lähtösataman kunnossa pysymisen.

Valmisteluluvan mukaiset toimenpiteet ovat sellaisia, että ne voidaan suorittaa tuottamatta haittaa muulle vesienkäytölle tai luonnolle. Luvan mukaiset työt ovat sellaisia, että niiden suorittamisen jälkeen olot ovat olennaisilta osin ennallistettavissa.

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Aluehallintovirasto on vesilain (587/2011) 11 luvun 7, 10 ja 11 §:ssä säädetyllä tavalla kuuluttamalla asiasta aluehallintovirastossa ja Paraisten kaupungissa varannut tilaisuuden muistutusten tekemiseen ja mielipiteiden esittämiseen hakemuksen johdosta viimeistään 12.9.2018. Kuulutus on erikseen lähetetty asiakirjoista ilmeneville asianosaisille.

Kuulutus ja hakemusasiakirjat on julkaistu osoitteessa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu.

Aluehallintovirasto on vesilain (587/2011) 11 luvun 6 §:n mukaisesti pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Paraisten kaupungilta ja Paraisten kaupungin ympäristön-suojeluviranomaiselta sekä Liikennevirastolta.

LAUSUNNOT

1) Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on todennut hakemuksesta seuraavaa:

Vesien- ja merenhoito

Rymättylän ja Houtskarinvälisen saariston vesimuodostuman ekologisen tilan luokka on Kokemäenjoen–Saaristomeren–Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman toisen suunnittelukauden luokituksen (2016) mukaan tyydyttävä. Tilaluokka ei ole muuttunut. Tavoitteena on saavuttaa hyvä ekologinen tila vuoteen 2027 mennessä.

Ruoppauksella on vaikutusta merenpohjan ekosysteemien rakenteeseen ja toimintoihin. Ruoppauskohteessa ei kuitenkaan ole luonnon monimuotoisuudeltaan merkittävää pohjaa eikä merenpohja ole koskematon. Ruoppauksilla, täytöillä ja laitureiden rakentamisella ei ole merkittävää vaikutusta vesien- ja merenhoidon tavoitteiden saavuttamiseen.

Vesialueen ruoppaus ja läjitys

Vesialueen ruoppauksella on vaikutusta ympäristöön. Hakemussuunnitelman mukaisesta ruoppauksesta aiheutuu työnaikaista hienoaineksen leviämistä ja vesistön samentumista sekä ravinteiden ja haitta-aineiden va-

pautumista. Ruoppaus tulee toteuttaa aikana, jolloin siitä aiheutuu vähiten haittaa ympäristölle (1.9.–30.4.). Ruoppauksen aloittamisajankohta on ilmoitettava valvovalle viranomaiselle ympäristövaikutusten seurantaan varten.

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueella ei ole ollut tietoa läjitysalueen tarkasta sijainnista. Esitys läjityspaikasta on toimitettava valvovalle viranomaiselle hyväksyttäväksi ennen läjityksen aloittamista.

Tarkkailu

Ruoppaustöiden aikaisia vaikutuksia tulee seurata elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla. Vesistötarkkailusuunnitelma tulee lähettää hyvissä ajoin ennen töiden aloittamista ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle hyväksyttäväksi.

Betoninjätteen hyödyntämiseen liittyen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on muistuttanut, että rakennekerroksen etäisyyden vesilain tarkoittamaan vesistöön oltava vähintään 30 m, jotta siihen voidaan soveltaa MARA-asetusta.

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on katsonut, että edellä mainitut huomioiden hankkeelle voidaan myöntää vesilain mukainen lupa ja valmistelulupa tavanomaisin lupamääräyksiin.

2) Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalalautusviranomainen on ilmoittanut, ettei se katso tarpeelliseksi antaa lausuntoa asiassa.

3) Liikennevirasto on todennut, että Pärnäisten puoleinen hankealue sijoittuu Liikenneviraston Pärnäisten tuloväylät -nimisen väylän välittömään läheisyyteen (teoreettinen haraussyvyys -5,4 m keskivedestä mitattuna). Retaisten puoleisen hankealueen välittömään läheisyyteen ei sijoitu vesilain mukaisia yleisiä kulkuväyliä. Hankealueilla ei ole merenkulun turvalaitteita.

Pärnäisten puoleisen pohjoisemman aallonmurtajan sijaitessa Pärnäisten tuloväylän navigointilinjan läheisyydessä hankkeesta vastaavan tulee varmistaa, että aallonmurtajan täyttöaineen mahdollinen kasautuminen navigointilinjan (väylän) läheisyydessä pysyy alle Pärnäisten tuloväylän teoreettisen haraustason (-5,4 m keskivedestä mitattuna) alapuolella. Tarvittaessa riittävä vesisyvyys väylällä tulee varmistaa Liikenneviraston hyväksymiä menetelmiä käyttäen esimerkiksi haraamalla. Huomiota tulee kiinnittää myös purettavien laitureiden vedenalaisten rakenteiden poistoon siten, ettei yksittäisiä rakenteita jää vaarallisesti pohjaan tai veden alle.

Muuttuneet kartoitustiedot (laitureiden sijainnit, aallonmurtajien muuttuneet tiedot ja syvyytiedot) tulee toimittaa Liikennevirastolle merikarttojen ylläpitoa varten. Tiedot tulee toimittaa numeerisina Liikenneviraston meriväyläyksikölle sähköpostitse tai postitse.

4) **Paraisten kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta** on katsonut, että hakemuksen mukaisesta hankkeesta saatava yleinen ja yksityinen hyöty on huomattava suhteessa hankkeesta mahdollisesti aiheutuviin yleisiin tai yksityisiin menetyksiin. Hakijalle tulee siten myöntää vesilain mukainen lupa hanketta varten. Hakijalle on myös perusteltua myöntää valmistelulupa ennen lupapäätöksen lainvoimaiseksi tulemistä.

Ennen luvan myöntämistä hakijan tulee toimittaa lupaviranomaiselle ja Paraisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle selvitys puretuista laiturirakenteista syntyvän betonijätteen hyödyntämispaikasta sekä suunnitellusta ruoppausmassojen läjityspaikasta. Hakijan ei tule siirtää vastuuta betonijätteen ja ruoppausmassojen loppukäsittelystä työn suorittaville urakoitsijoille. Haitallisia aineita kohonneina pitoisuuksina sisältävät ruoppausmassat eivät sovellu läjitettäväksi yksityisten kiinteistönomistajien maille. Korppoossa tai Nauvossa ei ole myöskään ympäristöluvallista maankaatopaikkaa, joka voisi ottaa ruoppausmassat vastaan.

Pärnäisten ja Retaisten lauttarantojen muutostyöt vaativat tietyiltä osin myös maankäyttö- ja rakennuslain mukaista toimenpidelupaa. Hakijan tulee siten hakea ja saada maankäyttö- ja rakennuslain mukainen toimenpidelupa Paraisten kaupungin rakennusvalvonnalta ennen muutostöiden aloittamista.

HAKIJAN SELITYS

Hakija on selityksessään todennut 1) **Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen** lausunnosta, että ruoppaukset tehdään ajalla 1.9.–30.4. Lisäksi Retaisissa, jossa ruoppausta tehdään kalanviljelylaitoksen läheisyydessä, työ tehdään ajankohtana, jolloin laitoksella ei ole kaloja.

Ruoppausmassat kuljetetaan lautalla Retaisten lauttarantaan, jossa massat siirretään kuorma-autoon. Ruoppausmassat läjitetään maalle. Hakija on tehnyt sopimuksen ruoppausmassojen läjittämisestä Retaisten lauttarannan läheisyydessä sijaitsevalle maa-ainesten ottoalueelle.

Ruoppaus sijoittuu rannan välittömään läheisyyteen. Ruopattavat massamäärät ovat pieniä: Pärnäisissä ruopataan arviolta noin 860 m³ltr ja Retaisissa noin 770 m³ltr. Massat ovat pääosin kovia massoja ja pehmeää ainesta on lähinnä kivien välissä. Ruoppaus ei ajoitu kesäaikaan ja on kestoltaan lyhyt, arviolta 2–3 viikkoa/kohde. Massamäärät ylittävät vain hieman luvanvaraisen vesitaloushankkeen rajan. Lisäksi kyse on julkisen kulkuväylän kunnossapidosta.

Ruoppauksen vesistövaikutukset ovat kokonaisuudessaan niin lieviä ja lyhytkestoisia, ettei varsinaista vesistötarkkailua ole hakijan näkemyksen mukaan tarpeen tehdä. Veden sameutta seurataan ruoppaustöiden ajan hankkeesta vastaavan tai urakoitsijan toimesta. Mikäli ruoppaustöiden ai-

kana havaitaan merkittävää samentumista, otetaan vesinäytteitä tarvittaessa.

Purettavan betonin hyötykäyttöä ei toteuteta MARA-asetuksen mukaisella ilmoituksella. Hakija on hakenut tämän lupahakemuksen yhteydessä lupaa myös purettavan betonin hyötykäyttöön. Betoni hyötykäytetään korvaamaan mursketäyttöjä päällysrakenteessa. Betonin hyödyntäminen toteutetaan siten, ettei se ole suorassa kosketuksessa meriveden kanssa.

Hakija on todennut 3) **Liikenneviraston** lausunnosta, että purettavat rakenteet poistetaan vesialueen luonnollisen pohjan tasolle. Hakija tulee toimittamaan kartoitustiedot Liikenneviraston meriväyläyksikölle numeerisena.

Hakija on todennut 4) **Paraisten kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan** lausunnosta, että se on lupahakemuksen täydennyksessä esittänyt, että purettava betoni hyötykäytetään korvaamaan mursketäyttöjä Pärnäisten lauttarannan päällysrakenteissa. Hakija on hakenut tämän lupaa asian yhteydessä lupaa myös purettavan betonin hyötykäyttöön.

Ruoppausmassat läjitetään maalle. Hakija on sopinut ruoppausmassojen läjittämisestä Retaisten lauttarannan läheisyydessä sijaitsevalle maainesten ottoalueelle.

Retaisissa yhdessä sedimenttinäytteessä esiintyi hieman maaperän pilaantuneisuuden arviointiin annetun valtioneuvoston asetuksen (214/2007) kynnysarvon (100 µg/kg) ylittävä pitoisuus (141 µg/kg) organotinayhdisteitä. Havaittu pitoisuus alittaa selvästi alemman ohjearvon 1 000 µg/kg. Tutkimusten perusteella sedimenttiä on alueella vähän, enimmillään 10 cm. Sedimentti on pääosin kivien välissä. Lisäksi orgaanisen aineksen määrä näytteissä oli pieni, joten sedimentti ei ole eroosioherkkää. Hakijan näkemyksen mukaan yhdessä näytteessä havaittu kynnysarvon ylitys ei vaikuta ruoppausmassojen läjitykseen. Ruopattavat massat on mahdollista läjittää maalle.

Hakija tulee hakemaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaista toimenpidelupaa Paraisten kaupungin rakennusvalvonnalta.

HAKEMUKSEN TÄYDENNYKSET (6.8.2019, 27.9.2019 ja 7.10.2019)

Suunnitelman muutokset

Suunnittelun edetessä lauttarantojen suunnitelmiin on tullut muutoksia, minkä vuoksi hakija on päivittänyt suunnitelmapiirustukset.

Pärnäisten lauttaranta

Pärnäisten lauttarannassa korotetun pohjoisen aallonmurtajan jatkoksi asennetaan ponttoniaallonvaimennin, joka muodostuu kahdesta kooltaan

4 x 16 m raskasponttonista. Pistolaituri rakennetaan nykyisen purettavan pistolaiturin paikalle. Pistolaiturin molemmiin puolin tehdään ruoppauksia. Ruopattavien massojen määrä pistolaiturin läheisyydessä on noin 580 m³tr ja ruoppausalueen pinta-ala on noin 510 m².

Kalturit on muutettu monitoimikaltureiksi, jotka ulottuvat noin 9,2 m etäämmälle rannasta kuin aikaisemmissa suunnitelmissa esitetyt kalturit. Lauttarantaan asennetaan aikaisemman yhden tihtaaln sijaan kaksi tihtaalia. Lisäksi tihtaaleille rakennetaan rannasta kulkusilta.

Maantielautan kalturin läheisyydessä ruopattavien massojen määrä on noin 210 m³tr ja ruoppausalueen pinta-ala on noin 290 m². Pärnäisten lauttarannassa ruopattavien massojen yhteismäärä on nyt noin 790 m³tr (aikaisemman suunnitelman mukaan 800 m³tr) ja ruopattavien alueiden pinta-ala on alle 800 m² (aikaisemman suunnitelman mukaan 800 m²).

Pärnäisten lauttarannassa yhteiselle vesialueelle Spink smf vattenområde 445-595-876-1 sijoittuvat uudet tai laajenevat rakenteet ovat pohjoinen ja eteläinen aallonmurtaja ja aallonvaimentimet, pistolaituri, kalturit, tihtaalit ja kulkusilta. Kaltureiden läheisyyteen tehdään rannan vesialueelle täyttöä ja lisäksi tehdään ruoppauksia. Hankkeen vaatimien käyttöoikeusalueiden pinta-ala yhteisestä vesialueesta Spink smf vattenområde 445-595-876-1 on yhteensä noin 3 800 m².

Uusi ruoppausalue sijaitsee pistolaiturin ja aallonmurtajan välissä. Pärnäisten lauttarannan edustalla merenpohja on tutkimusten perusteella hyvin kivikkoista ja kovaa. Pohja on paikoin avokalliota ja louhittua kalliota. Sediementtiä alueella on hyvin vähän, joten sedimenttitutkimuksia tällä ruoppausalueella ei ole tarpeen tehdä.

Aallonmurtajarakenteiden osalta suunnitelmiin ei ole tullut muutoksia.

Retaisten lauttaranta

Retaisten lauttarannassa korotetun aallonmurtajan jatkoksi asennetaan ponttoniaallonvaimennin, joka muodostuu kolmesta kooltaan 4 x 16 m raskasponttonista. Kalturit on muutettu monitoimikaltureiksi, jotka ulottuvat noin 9,2 m etäämmälle rannasta kuin aikaisemmissa suunnitelmissa. Lauttarantaan asennetaan aikaisemman yhden tihtaaln sijaan kaksi tihtaalia. Lisäksi tihtaaleille rakennetaan rannasta kulkusilta.

Ruopattavien massojen määrä on noin 480 m³tr (aikaisemman suunnitelman mukaan 800 m³tr) ja ruoppausalueen pinta-ala on noin 390 m² (aikaisemman suunnitelman mukaan 800 m²). Alueella tehdään täyttöä rannan vesialueelle 540 m³tr (aikaisemman suunnitelman mukaan 540 m³tr).

Retaisten lauttarannassa yhteiselle vesialueelle Österretas smf vattenområde 445-651-876-1 sijoittuvat uudet tai laajenevat rakenteet ovat aallonvaimennin, kalturit, tihtaalit ja kulkusilta. Kaltureiden kohdalle tehdään rannan vesialueelle täyttöä ja lisäksi tehdään ruoppauksia. Hankkeen

vaatimien käyttöoikeusalueiden pinta-ala yhteisestä vesialueesta Österretas smf vattenområde 445-651-876-1 on yhteensä 1 700 m².

Aallonmurtajarakenteiden osalta suunnitelmiin ei ole tullut muutoksia.

Purkubetonin hyötykäytöstä luopuminen

Aiemmasta hakemuksesta poiketen hakijan ei ole tarkoitus käyttää purkubetonia lauttarantojen rakenteissa. Betoni kuljetetaan asianmukaiseen jätteen käsittelyyn.

Valmisteluvalla tehtävät toimenpiteet ja perustelut valmisteluvuoden myöntämiselle

Toimenpiteet

Hakija on täsmentänyt valmisteluvalla tehtäviä toimenpiteitä. Lupahakemuksessa (19.6.2017) hakija on hakenut valmistelulupaa lauttarantojen muutostöille kokonaisuudessaan. Hankkeen toteutusaikataulu on tarkentunut lupahakemuksen jättämisen jälkeen. Maantielauttaliikennettä palvelevien rakenteiden osalta on varmistunut, että työt käynnistyvät vuonna 2020. Pärnäisten yhteysaluslaiturin osalta rahoituspäätöstä ei ole vielä saatu. Tavoitteena on saada rahoitus siten, että rakentamistyöt yhteysaluslaiturin osalta voidaan toteuttaa vuosina 2021–2022.

Retaisten lauttarannassa kaikki suunnitellut rakentamistoimenpiteet palvelevat maantielauttaliikennettä ja kuuluvat valmisteluvuoden piiriin.

Pärnäisten lauttarannassa valtaosa rakentamisesta palvelee maantielauttaliikennettä. Maantielauttaliikennettä palvelevat maatuet, kalturit, tihtaalit, vesialueen täyttö, lauttarannan eteläosan ruoppausalue sekä lauttarannan molemmat aallonmurtaja- ja aallonvaimenninrakenteet.

Pärnäisissä yhteysalusliikennettä palvelee uusi pistolaituri sekä sen läheisyydessä tehtävät ruoppaukset. Uusi yhteysaluslaituri rakennetaan nykyisen purettavan laiturin paikalle. Uuden yhteysaluslaiturin rakentaminen nykyisen laiturin paikalle ei muuta millään tavalla vesialueen käyttöä. Vesialuetta ruopataan yhteysaluslaiturin molemmilta puolilta. Ruopattavien massojen määrä on kohteessa kokonaisuutena vähäinen. Tehtaessa ruoppauksia maantienlautan liikennöintialueella on yhteysaluslaiturin läheisyyteen suunnitellut ruoppaukset perusteltua tehdä samanaikaisesti sekä ympäristövaikutusten minimoimiseksi että taloudellisesta näkökulmasta. Ruopattavien massojen määrä on kokonaisuutena niin pieni, ettei työtä ole järkevää tehdä kahdessa vaiheessa.

Perustelut

Hakija on hakenut Pärnäisten ja Retaisten lauttarantojen muutostöille ja vesialueen ruoppaamiselle valmistelulupaa maantielauttaliikennettä palvelevien toimenpiteiden osalta. Kyseinen lauttaväli on muodostunut Saaristotien (mt 180) pullonkaulaksi, kun Korppoo–Norrskata–Houtskari-välillä

aloitti liikenteen suurempi lautta-alus Stella vuonna 2012 ja Paraisen ja Nauvon lauttavälin välityskykyä parannettiin uuden hybridilautta Elektran käyttöön otolla vuonna 2017. Kapasiteetin lisäykset edellä mainituilla lauttaväleillä edellyttivät merkittäviä muutoksia lauttarantojen rakenteisiin ja satama-altaisiin. Pärnäisten ja Retaisten välisen lautan ruuhkat vaikeuttavatkin merkittävästi ulkosaariston matkaketjujen toimivuutta.

Pärnäisten ja Retaisten lauttarantojen muutostöillä mahdollistetaan lauttavälin välityskyvyn nostaminen vastaamaan muiden Saaristotien (mt 180) lauttapaikkojen edellyttämää tasoa, sujuvoitetaan liikennettä, parannetaan liikenneturvallisuutta ja mahdollistetaan tehokkaat liikenne- sekä tavaravirrat saaristoon. Maantielauttaliikenteen yleishyödyllisyys huomioiden hankkeen vaikutukset vesialueen käytölle ovat vähäiset. Pärnäisten ja Retaisten välillä lauttakapasiteettia on tärkeää saada lisättyä mahdollisimman nopeasti.

Nykyinen yhteysalusliikenteen käyttämä laituri on niin huonokuntoinen, että se vaatii mahdollisimman pikaisen uusimisen. Yhteysalusliikenteen toimivuus on saaristossa asumisen perusedellytys. Pärnäinen toimii lähtösatamana Utön reittialueelle, johon kuuluu Berghamnin, Aspön, Nötön, Jurmon ja Utön saaret. Ulkosaariston asukkaille Pärnäinen on tärkeä linkki manteele.

MERKINTÄ

Liikenneviraston tehtäviä hoitavat 1.1.2019 alkaen Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) ja Väylävirasto.

HAKEMUKSEN MUUTOKSESTA TIEDOTTAMINEN

Aluehallintovirasto on vesilain (587/2011) 11 luvun 6 §:n ja 10 §:n 5 momentin mukaisesti pyytänyt hakemuksen muutoksen johdosta lausunnon Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Paraisten kaupungilta, Paraisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta, Liikenne- ja viestintävirastolta (Traficom) sekä Väylävirastolta 31.10.2019 mennessä.

Asiakirjat on julkaistu osoitteessa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu.

LAUSUNNOT

5) **Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualue** on katsonut, että hankkeen vaikutukset vesialueelle ovat niin vähäiset, että tarkkailu ei ole tarpeen. Muilta osin ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueella ei ole lisättävää asiassa aikaisemmin antamaansa lausuntoon.

6) **Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)** on todennut, että Pärnäisten puoleinen hankealue sijoittuu Väyläviraston ylläpitämän Pärnäisten tuloväylät -nimisen väylän välittömään läheisyyteen. Retaisten puoleisen hankealueen välittömään läheisyyteen ei sijoitu vesilain mukaisia yleisiä kulkuväyliä. Hankealueilla ei ole merenkulun turvalaitteita.

Pärnäisten puoleisen pohjoisemman aallonmurtajan sijaitessa Pärnäisten tuloväylän navigointilinjan läheisyydessä, hankkeesta vastaavan tulee varmistaa, että aallonmurtajan täyttöaineuksen mahdollinen kasautuminen navigointilinjan (väylän) läheisyydessä pysyy riittävän syvällä tarvittavan varaveden varmistamiseksi väylällä. Väylävirasto ohjeistaa tarvittaessa tarkemmin väylän huomioimisesta hankkeessa. Huomiota tulee kiinnittää myös purettavien laitureiden vedenalaisten rakenteiden poistoon, jotta yksittäisiä rakenteita ei jää vaarallisesti pohjaan tai veden alle.

Hankkeesta vastaavan tulee ilmoittaa muuttuneista kartoitustiedoista (laitureiden sijainnit, aallonmurtajien muutokset ja syvyystiedot) Traficomin internetsivuilla (Liikenne > Merenkulku > Vesiväylänpito) olevalla vesistörakenteen valmistumisilmoituksella. Ilmoituksen perusteella muuttuneet kartoitustiedot merkitään merikartalle. Valmistumisilmoitus on toimitettava Traficomille joko internetsivujen kautta, sähköpostitse tai postitse.

7) **Väylävirasto** on todennut, että hankealueen läheisyydessä kulkee Väyläviraston hallinnoima Lövskär–Utö 10,0 m:n kauppamerenkulun pääväylä (väyläluokka 1). Vesialueella työkohteet ja kalusto on merkittävä siten, ettei niistä aiheudu vaaraa alus- tai veneliikenteelle. Merkinnässä on noudatettava voimassa olevia määräyksiä ja tarvittaessa oltava yhteydessä Väyläviraston meriväyläyksikköön. Väyläviraston meriväyläyksikkö on katsonut, ettei hankkeesta ole kuitenkaan haittaa Lövskär–Utö-väylällä liikennöiville aluksille.

Koska rantaviiva muuttuu oleellisesti, tulee rakennustöiden jälkeen hankkeesta vastaavan toimittaa ilmoitus ja karttaote muutoksista Liikenne- ja viestintävirastoon (Traficom). Pärnäisten uuden pistolaiturin edustan väyläalueen mittausaineisto sekä tankoharaustulosteet tulee toimittaa Liikenne- ja viestintävirastoon (Traficom).

MERKINTÄ

Hakija on 13.1.2020 ilmoittanut, että se on saanut Paraisten kaupungilta luvan sijoittaa hankkeessa ruopattavat massat Pärnäisten lauttarannan tiealueelle paikoitusalueen pohjaksi. Ruoppausmassat tulevat siten hyötykäyttöön ruoppausalueiden välittömään läheisyyteen.

ALUEHALLINTOVIKASTON RATKAISU

Luparatkaisu

Aluehallintovirasto myöntää Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle luvan Pärnäisten ja Retaisten lauttarantojen muutostöihin 19.6.2017 päivätyn hakemussuunnitelman ja sen täydennysten mukaisesti Paraisten kaupungissa.

Aluehallintovirasto myöntää Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle pysyvän käyttöoikeuden hanketta varten tarvittaviin alueisiin yhteisistä vesialueista 445-595-876-1 (noin 3 800 m²), 445-651-876-1 (noin 1 700 m²) ja 445-651-876-3 (noin 180 m²).

Hankkeesta ja myönnettyistä pysyvistä käyttöoikeuksista ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Luvan saajan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia lupamääräyksiä.

Lupamääräykset

Rakenteet

1. Pärnäisten lauttarannan pistolaiturin, tukimuurin, kahden tihtaalin, tihtaalien välisen kulkusillan, raskaskuljetusrampin, aallonvaimentimen, pienvenelaiturin, monitoimikaltureiden ja kalturin maatuon rakentaminen, aallomurtajien korottaminen, vesialueen ruoppaaminen, louhiminen ja täyttäminen sekä vanhojen pistolaitureiden ja tihtaalin purkaminen on tehtävä 26.9.2019 päivättyjen piirroksen nro R18/30 1 (mittakaava 1:200) ja leikkauspiirustusten nrot R18/30 2–R18/30 4 ja R18/30 6–R18/30 16 (mittakaava 1:100) sekä aallomurtajien tyyppileikkauspiirustuksen nro R18-30-5 (mittakaava 1:100) mukaisesti.
2. Retaisten lauttarannan tukimuurin, kahden tihtaalin, tihtaalien välisen kulkusillan, aallonvaimentimen, monitoimikaltureiden ja kalturin maatuon rakentaminen, aallomurtajan korottaminen, vesialueen ruoppaaminen, louhiminen ja täyttäminen sekä vanhan pistolaiturin purkaminen on tehtävä 26.9.2019 päivättyjen piirroksen nro R18/28 1 (mittakaava 1:200) ja leikkauspiirustusten R18/28 2 ja R18/28 4–R18/28 7 (mittakaava 1:100 tai 1:200) sekä aallomurtajan tyyppileikkauspiirustuksen nro R18-28-3 (mittakaava 1:100) mukaisesti.

Toimenpiteet

3. Vesialue ruopataan ja louhitaan vähintään haraussyvyyyteen N₂₀₀₀ -4,86 m.

Pärnäisten lauttarannasta ruopattava massamäärä on enintään noin 790 m³ltr ja vesialueelta louhittava massamäärä enintään noin 150 m³ltr.

Retaisten lauttarannasta ruopattava massamäärä on enintään noin 480 m³tr ja vesialueelta louhittava massamäärä enintään noin 20 m³tr.

4. Ruoppausmassat on hyötykäytettävä kiinteistöllä 445-895-0-180 Paraisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksymällä tavalla. Vaihtoehtoisesti ruoppausmassat voidaan sijoittaa maa-alueelle paikkaan, jolla on lupa vastaanottaa kyseisenlaisia massoja.

Kaikki louhintamassat on sijoitettava pengeri- ja täyttörakenteisiin.

5. Vesialuetta saadaan täyttää Pärnäisten lauttarannassa massamäärällä noin 2 370 m³tr ja Retaisten lauttarannassa massamäärällä noin 540 m³tr.
6. Aallonmurtajien harjat saadaan korottaa tasoon N₂₀₀₀ +1,90 m. Luvan saajan on varmistuttava, ettei aallonmurtajan täyttöaineksen mahdollinen ka-sautuminen Pärnäisten tuloväylän läheisyyteen mataloita väylän varavettä.

Töiden suorittaminen

7. Ne työt, joilla on vaikutusta vesialueeseen, on tehtävä ajalla 1.9.–30.4. ja Retaisten lauttarannan osalta lisäksi sellaisena aikana, ettei viereisellä kalanviljelylaitoksella ole kaloja. Töissä tulee välttää veden samentumisen aiheuttamista.
8. Työkohteet ja kalusto on merkittävä siten, ettei niistä aiheudu vaaraa alueen vesiliikenteelle.
9. Purettavat vanhat rakenteet on poistettava vesialueen luonnolliseen pohjaan saakka. Purkujätteet on toimitettava asianmukaiseen jätteiden käsittelyyn.
10. Jos töitä tehdään vesialueen ollessa jäässä, on kohdat, joissa työn vuoksi jäätä on rikottu tai jään kantavuus on huonontunut, merkittävä asianmukaisesti.
11. Rakennustyöt on tehtävä alueella mahdollisesti olevia johtoja ja kaapeleita vaurioittamatta.
12. Rakennustöiden päätyttyä rakennustelineet ja -jätteet on poistettava vesialueelta pohjaa myöten ja rakennuspaikat on saatettava asianmukaiseen kuntoon. Rakennuspaikat on maisemoitava ja viimeisteltävä siten, että ne sopivat mahdollisimman hyvin alueen maisemakuvaan.

Kunnossapito

13. Luvan saajan on huolehdittava laitureiden, aallonmurtajien ja muiden rakenteiden kunnossapidosta asianmukaisesti.

Korvaukset

14. Töiden suorittamisesta aiheutuva, välittömästi ilmenevä edunmenetys on viivytyksettä korvattava vahinkoa kärsineelle.

Töiden aloittaminen ja toteuttaminen

15. Hankkeen toteuttamiseen on ryhdyttävä kahden vuoden kuluessa ja hanke on toteutettava olennaisilta osin viiden vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa ja myönnetty käyttöoikeudet raukeavat.

Ilmoitukset

16. Töiden aloittamisesta on etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Paraisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle, Liikenne- ja viestintävirastolle (Traficom), Väylävirastolle ja tarkoituksenmukaisella tavalla asianomaisille maanomistajille.
17. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Paraisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle, Liikenne- ja viestintävirastolle (Traficom) ja Väylävirastolle.

Valmistumisilmoitukseen on liitettävä lauttarantojen rakenteiden lopullista sijaintia vesialueella KKJ-koordinaatein osoittava kartta ja mittoja osoittavat piirustukset. Muuttuneet kartoitustiedot on toimitettava Traficomille sen vaatimassa muodossa.

Perustelut

Luvan myöntämisen edellytykset

Hankkeen tarkoitus

Hanke on yleisen tarpeen vaatima. Pärnäisten ja Retaisten lauttarantojen muutostyöt ovat tarpeen Saaristotien (mt 180) parantamiseksi Nauvo-Korppoo-lauttareitillä, joka on osa Turun saariston kiertävää Saariston rengastietä. Lauttarantojen huonokuntoiset rakenteet uusitaan lauttarantojen toiminnan varmistamiseksi ja turvallisuuden parantamiseksi. Toisten maatukien rakentamisella lauttarannoille mahdollistetaan lauttakapasiteetin kasvattaminen siten, että jatkossa Nauvon ja Korppoon välillä voidaan liikennöidä kahdella lautalla. Kahden lautan käyttöönotto on tarpeen liikennemäärien kasvaessa. Maatukien väliin rakennettavat tihtaalit ja niiden kulkusillat palvelevat molemmin puolin lauttarantaan saapuvia lauttoja.

Uuden pistolaiturin rakentaminen yhteysalukselle on tarpeen, koska vanha pistolaituri on huonokuntoinen.

Aallonmurtajien korottaminen ja aallonmurtajia pidentävät ponttoniaallonvaimentimet ovat tarpeen lauttojen liikennöintivarmuuden ja turvallisen rantautumisen parantamiseksi. Ruoppaukset ja louhinnat ovat tarpeen tarvittavan harausvyödyden saamiseksi lauttarantojen liikennöintialueilla. Ruoppausmassat läjitetään maa-alueelle.

Hanke ei ole hankealueilla voimassa olevien Nauvon rantayleiskaavan eikä Korppoon rantayleiskaavan (pohjoinen) vastainen.

Hankkeesta saatava hyöty

Pärnäisten ja Retaisten lauttarantojen parantamisella ja muutostöillä varmistetaan Nauvon ja Korppoon välisen lauttaliikenteen mahdollisimman häiriötön toimivuus. Kahdella aluksella liikennöinti sujuvoittaa liikennettä.

Pistolaiturin uusiminen turvaa häiriöttömän yhteysliikenteen jatkumisen Pärnäisten lauttarannasta saaristoon Pärnäinen–Aspo–Jurmo–Utö-reitillä.

Hanke parantaa tie- ja vesiliikenteen turvallisuutta lauttarannoilla ja niiden välittömässä läheisyydessä.

Hankkeesta aiheutuvat menetykset

Hankkeesta aiheutuu tilapäistä työaikaista veden samentumista hankealueiden läheisyydessä sekä melua. Rakennustöiden aikana hankkeesta aiheutuu haittaa Nauvon ja Korppoon väliselle liikenteelle, vaikka liikennöinti lauttarantojen välillä jatkuu.

Käyttöoikeuksien myöntäminen

Luvan saajalle voidaan myöntää käyttöoikeus hankkeen vaatimiin alueisiin kolmesta yhteisestä vesialueesta, koska kyseessä on yleisen tarpeen vaatima hanke ja luvan myöntämisedellytykset ovat olemassa. Myönnettyistä käyttöoikeuksista maksettavat korvaukset on sovittu käsiteltäväksi maantietotoimituksessa.

Natura, luonnonarvot ja meren-/vesienhoitosuunnitelma

Hankealueiden läheisyydessä ei sijaitse suojelukohteita, joten hankkeen toteuttamisella ei ole vaikutusta Natura 2000 -verkostoon kuuluviin kohteisiin eikä muihinkaan suojelualueisiin.

Hankealueet kuuluvat vesimuodostumaan, jonka ekologinen tila on Kokemäenjoen–Saaristomeren–Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuosille 2016–2021 luokiteltu tyydyttäväksi. Tavoitteena on hyvän tilan saavuttaminen viimeistään vuonna 2027. Hanke ei vaikeuta vesienhoitosuunnitelman eikä merenhoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamista.

Etuvertailu

Hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Sovelletut säännökset

Vesilain (587/2011) 2 luvun 12 § ja 13 §:n 3 momentti sekä 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta

Valmistelulupa

Aluehallintovirasto oikeuttaa Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ryhtymään hankkeen toteuttamista valmisteleviin toimenpiteisiin jo ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä koko hankkeen osalta.

Perustelut

Kyse on toiminnassa olevista lauttarannoista. Toimenpiteet ovat tarpeen niiden turvallisen ja sujuvan liikennöinnin kannalta. Valmistelevat toimenpiteet voidaan suorittaa tuottamatta muulle vesien käytölle tai luonnolle ja sen toiminnalle huomattavaa haittaa. Luvassa tarkoitetut työt ovat sellaisia, että niiden suorittamisen jälkeen olot voidaan olennaisilta osin palauttaa entisen veroisiksi siinä tapauksessa, että lupapäätös kumotaan tai sen määräyksiä muutetaan.

Sovellettu säännös

Vesilain (587/2011) 3 luvun 16 §

Osittain korvattava päätös

Tämä päätös korvaa Länsi-Suomen vesioikeuden 24.3.1972 antaman päätöksen nro 27/1972 Y siltä osin kuin Pärnäisten ja Retaisten lauttarantojen rakenteita muutetaan tällä päätöksellä.

Lausuntoihin vastaaminen

Aluehallintovirasto ottaa lausunnot ja niissä esitetyt vaatimukset huomioon luparatkaisusta ja lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 7 627,50 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Käsittelymaksu määräytyy aluehallintovirastojen vuoden 2017 maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1353/2016) ja sen liitteenä olevan maksutaulukon mukaisesti. Asetusta sovelletaan vuonna 2017 vireille tulleisiin hakemuksiin. Maksutaulukon mukaan muuta vesilain 3 luvun mukaista hanketta koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 3 260 euroa, ruoppausta alle 2 000 m³tr koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 1 520 euroa ja vesialueen täyttöä 2 000–4 000 m³tr koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 3 260 euroa. Jos päätösasiakirja sisältää useita maksutaulukossa maksullisiksi säädettyjä vesitalousasioita siten, että ne muodostavat samaa tarkoitusta palvelevan kokonaisuuden, peritään asian käsittelystä korkeimpaan maksuluokkaan kuuluvan asian käsittelymaksun suuruinen maksu kuitenkin siten, että maksuun voidaan lisätä 50 prosenttia muiden vesitalousasioiden taulukon mukaisista maksuista.

Maksu peritään 35 prosenttia taulukon mukaista maksua korkeampana, koska asian käsittelyn vaatima työmäärä on ollut taulukossa mainittua työmäärää suurempi asian kuuluttamisen jälkeen tulneiden suunnitelmanmuutosten vuoksi. Maksu on siten $1,35 \times (3\,260 + 0,5 \times 3\,260 + 0,5 \times 1\,520) = 7\,627,50$ euroa.

TIEDOTTAMINEN

Päätös

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 Paraisten kaupunki
 Paraisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
 Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
 Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen
 Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)
 Väylävirasto
 Suomen ympäristökeskus

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto, sekä niille, jotka ovat tehneet muistutuksen tai ilmaisseet mielipiteensä asiasta.

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen aluehallintovirastojen verkkosivuilla (<http://avi.fi/lupa-tietopalvelu>).

Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Paraisten kaupungin verkkosivuilla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liite

Valitusosoitus

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Erja Tasanko. Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja Anna Vaalasranta.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen	Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta . Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.												
Valitusaika	Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen tiedoksisaannista sitä määräaikaan lukematta. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7.) päivänä päätöksen julkaisemisajankohdasta. Valitusaika päättyy 29.4.2020 .												
Valitusoikeus	Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.												
Valituksen sisältö	Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava - päätös, johon haetaan muutosta - valittajan nimi, kotikunta ja mihin valitusoikeus perustuu - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (<i>mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle</i>) - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi - perusteet, joilla muutosta vaaditaan - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faxilla tai sähköpostilla)												
Valituksen liitteet	Valituskirjelmään on liitettävä - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta												
Valituksen toimittaminen	Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle. Valituksen voi tehdä hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faxina tai sähköpostilla. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.												
Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot	<table> <tr> <td>käyntiosoite:</td><td>Korsholmanpuistikko 43, 4. krs</td></tr> <tr> <td>postiosoite:</td><td>PL 204, 65101 Vaasa</td></tr> <tr> <td>puhelin:</td><td>029 56 42780</td></tr> <tr> <td>faksi:</td><td>029 56 42760</td></tr> <tr> <td>sähköposti:</td><td>vaasa.hao@oikeus.fi</td></tr> <tr> <td>aukioloaika:</td><td>klo 8–16.15</td></tr> </table>	käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs	postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa	puhelin:	029 56 42780	faksi:	029 56 42760	sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi	aukioloaika:	klo 8–16.15
käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs												
postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa												
puhelin:	029 56 42780												
faksi:	029 56 42760												
sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi												
aukioloaika:	klo 8–16.15												
Oikeudenkäyntimaksu	Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 260 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään, mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.												